

TIDSSKRIFT FOR

Frøavl

JUNI-JULI | 2015 | NR. 6 | 103. ÅRGANG

Effektive bier i hvidkløver

Udbytter og dækningsbidrag for høst 2014

Slutrunden Copa América

Indhold

- 3** Lederen
- 4** Besøg på Rosenfeldt
- 7** Rapssorter til høst 2016
- 8** Effektive bier i hvidkløver
- 10** DLF Seeds i Irland
- 12** Stærk økonomi i frøafgrøder
- 14** Slutrunden Copa América
- 15** Nyt om navne

I juni bliver de fleste frøarter bestøvet. Græsserne klarer det med vindens hjælp, mens andre arter er afhængige af insektbestøvning. Her er en honningbi i færd med at bestøve en hvidkløverblomst. Foto©: Per Kryger, Agroøkologi, AU

Medlemsblad for DLF AmbA

Udgiver: DLF AmbA · Oplag: 4.800 stk.

Grafisk produktion: lisbeth.eilenberger.dk · Tryk: GraphicCo A/S

Artiklerne må gengives med kildeangivelse

Tidsskrift for Frøavl: ISSN:0106-8369, (online) 2246-0632

Redaktion

Stig Oddershede (ansvarshavende) · so@dlf.dk

Tlf.: 4633 0371 · Fax: 4632 0830 · Mobil: 4030 3248

Hovedkontor: Ny Østergade 9, 4000 Roskilde, Tel: 46 330 300, www.dlf.dk

Redaktionsudvalg

Proprietær Søren Wibholm Just

Gårdejer Anders Frandsen

Gårdejer Lars Erik Garder

Proprietær Henrik Kreutzfeldt

Avlschef Erling Christoffersen · DLF-TRIFOLIUM A/S

Planteavlskonsulent Lars Møller-Christensen · Vestjysk Landboforening

Specialkonsulent Barthold Feidenhans'l · SEGES

Truels Damsgaard
Adm. direktør

Koncernselskaber bidrager godt til, at vi når afsætningsmål

Regnskabsåret 2014/15 nærmer sig sin afslutning, og vi har efterhånden et godt overblik over, hvordan forårssæsonen er forløbet. Det tegner til, at Vesteuropa har haft et normalt forbrug af frø med et generelt godt salg inden for plænesektoren. Til gengæld har de lave mælkepriser og den milde vinter sat sine spor i form af en lidt lavere afsætning til landbruget end ventet.

I Central- og Østeuropa er sæsonen gået fornuftigt. Jo tættere man kommer på grænsen til Rusland, jo lavere har salget været, men totalt set er vi tilfredse med niveauet. I Rusland og de tidligere sovjetrepublikker har vi oplevet en salgsnedgang, men nedgangen er af mindre omfang, end vi forventede i starten af sæsonen. Alt i alt er vi glade for vores tilstedeværelse og aktiviteter derovre.

Eksporten ud af Europa er styrket pga. den stærkere amerikanske dollar, og især salget til Kina har vist flotte takter. Også i år har salget fra Europa til Nordamerika været fornuftigt. I Europa er prisniveauet hjulpet af mindre konkurrence fra amerikansk side, da dollarstyrkelsen betyder, at amerikansk produceret frø har tabt konkurrencekraft på flere markeder.

Forbruget i USA har lidt under et meget sent forår på Østkysten, og resultatet er et betydeligt lavere forårssalg end ventet. Derimod ser

det ud til, at Canada kommer bedre igennem foråret end budgetteret, og alt i alt bidrager vores koncernselskaber godt til, at vi når de mål for afsætningen, som vi havde sat for sæsonen.

Vi må konstatere, at frøavlerne igen i 2014 har leveret varen i form af høje udbytter i de fleste arter og, ikke mindst, i en god kvalitet. Det har givet pres på frølagrene og nødvendiggjort en tilpasning af de danske produktionsarealer i 2015 og -16. Set i lyset af, at økonomien i frøafgrøderne i disse år er attraktive i forhold til korn, er det meget tilfredsstillende, at vores avlere har medvirket aktivt og konstruktivt til at få skabt balance mellem produktion og afsætning.

Med arealreduktionen, der er en realitet i 2015 og -16, forventer vi en betydelig reduktion af det frølager, der er opbygget i kraft af gode høstår med udbytter over normalen tre år i træk. Denne indsats har skabt respekt og tillid i markedet.

Som ledelse er det glædeligt at konstatere, at frøafgrøderne også for høst 2014 bidrager med en fornuftig økonomi for avlerne. Med et bruttoudbytte på i gennemsnit 14.400 kr. pr. ha placerer frøafgrøderne sig således stærkt i afgrødekalkulerne, som det fremgår af artiklen inde i bladet.

Jeg vil ønske frøavlerne endnu en god høst i 2015!

” Meget tilfredsstillende, at vores avlere har medvirket aktivt og konstruktivt til at få skabt balance mellem produktion og afsætning ”

Rosenfeldt

– et godt match til frø

På Rosenfeldt Gods har frøafgrøder en central plads med en andel på omkring 25 procent af sædskiftet, og man mærker en ægte interesse og engagement for frøavl. Godset dyrker omkring 10 procent af Danmarks areal med hundegræs

Birthe Kjærsgaard
Avlschef, Østdanmark

Per Raee Hansen
Frøavlskonsulent Syd-,
Øst- og Midtsjælland

”En god start er alfa og omega for senere succes, og dertil hører en ensartet og veletableret afgrøde”

Uimodståelige farver, hvor de grønne, røde og gule farver lyser om kap ved Rosenfeldt Gods

I frøavlerkredse har mange mødt ejeren af Rosenfeldt Gods, Peter Oxholm Tillisch. Han er altid god for konstruktive spørgsmål og kommentarer til DLF-TRIFOLIUM's årsberetning, regnskab eller til diverse

oplæg på delegeretmøder, og han er altid velforberedt. Det er selvfølgelig på baggrund af en oprigtig interesse for udviklingen i frøvirksomheden, men også fordi Rosenfeldt er en stor avler til DLF. På Rosenfeldt oplever vi altid imødekommenhed i forhold til udlægsplaner. Da hundegræsproduktionen var i bund blev høstarealet reduceret, og der kom andre frøarter ind i markplanen. Nu, da hundegræsproduktionen er tilbage, ligger der godt 250 ha til høst i 2015 på Rosenfeldt, hvor jord og klima egner sig særligt godt til denne art.

Tørt og kystnært klima

Jorden på Rosenfeldt er af forskellig bonitet. Omkring 25 pct. af arealet er JB 1-3, 25 pct. er mose og søbundslande, og resten er JB 4-6. Da det med en årlig nedbørsmængde på 550 mm samtidig er et af de mere tørre områder i Danmark, er det vigtigt, at afgrøder vælges og placeres med omhu. Derfor foretrækkes tidlige afgrøder, der kan udnytte vinternefbøren på de letteste jorde. Hundegræs matcher

Starten på Rosenfeldt

Rosenfeldt opstod ved, at kongen i 1772 solgte ud af sit krongods. For at gøre plads til Rosenfeldt, tvangsflyttede kongen syv bøndergårde. I 1844 købte familien Oxholm godset, efter der i den mellemliggende periode havde været ikke mindre end syv ejere. Den første Oxholm, der var uddannet ingeniør og officer, opførte tre hovedgårde og otte fæstegårde. Han var et ud af syv børn, der hver fik en ejendom af deres far. De mange penge til opkøb af ejendomme, var tjent på sukkerrør og slavehandel i Vestindien.

Datteren Cecilie og godsejer Peter Oxholm Tillisch

denne profil, og da denne frøart foretrækker havudsigt, er hundegræs den største frøart på godset. Hundegræs er meget følsom for nattefrost i maj måned, men med Rosenfeldts kystnære placering er det sjældent et problem.

De meget blandede, lavtliggende jorde gjorde, at der allerede i sidste halvdel af 1800-tallet blev drænet 800 ha for at gøre jorden mere dyrkningssikker. Det var på den tid helt unikt. I øvrigt var jordens frugtbarhed også en af kæphestene hos Peter Tillischs far, der fortsatte med at dræne og dermed forbedrede dyrkningssikkerheden. Meget af drænvandet pumpes væk, og omkring en tredjedel af Rosenfeldts jorder ville stå under vand, hvis der blev slukket for pumperne.

Til Rosenfeldt hører halvøen Knudshoved, der strækker sig 16 km mod vest. For enden af halvøen ligger en ø på 80 ha. Ejendommen er en naturperle og den flotte natur nydes i al slags vejr, men giver også mange udfordringer i hverdagen. En tredjedel af Knudshoved er udpeget til Natura 2000 og Rosenfeldt oplever i høj grad, hvordan det er at drive landbrug med det omgivende samfund tæt på.

Godsets drift

I 1920 var der 220 ansatte på Rosenfeldt Gods. Her, knap 100 år senere, er det inspektør Rasmus Juul Christoffersen, der står i spidsen for den daglige drift. Han er midt i sin fjerde vækstsæson på Rosenfeldt. Herudover er der ansat tre faste medarbejdere, to elever, to bygningshåndværkere, en bogholder på deltid og en skovfoged nogle få dage om året, samt familien Oxholm Tillisch. Hustruen Tinna tager sig af udlejningen af de 86 lejemål og af Magasinbygningen. Datteren Cecilie og sønnen Nicolai er begge under uddannelse i København, men de hjælper til, når det brænder på. De 450 ha skov klares med skoventrepreneur og med selvskovvere.

Tidligere var der malkekøer på Rosenfeldt, og i dag er der en besætning på 65 Galloway køer, der anvendes til naturpleje. Det er planen, at besætningen skal øges i de kommende år.

90 procent af omsætningen på bedriften kommer fra landbruget. Resten fordeler sig på boligudlejning og jagtleje fra i alt 11 jagtkonsortier. Rosenfeldt samarbejder med DLF om indtagning og oplagring af raps, og i 2014 er der vejet knap 8.000 tons ind. Indtagningsforholdene er løbende forbedret blandt andet med en aflæsningsplads, og i 2015-sæsonen er brovægten flyttet, så indtagningen kan ske mere effektivt og sikkert, uden større risiko for kø selv i de travle dage, hvor spidsbelastningen er størst.

Rosenfeldt som frøproducent

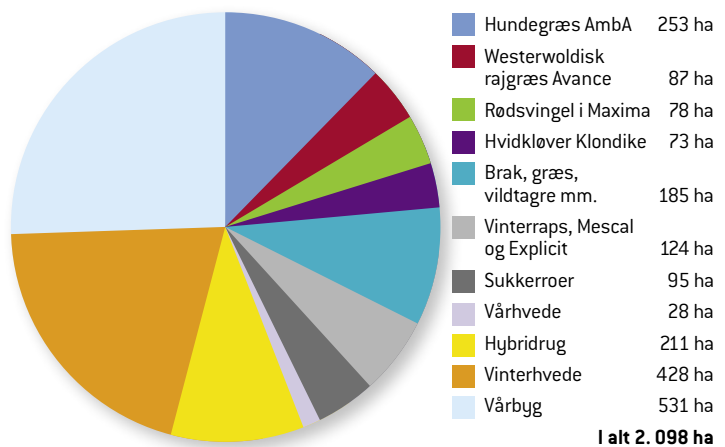
For 12 år siden blev der sidst dyrket ital. rajgræs til frø, og det har man efterfølgende været nødt til at tage særlig hensyn til ved valg af frøafgrøder. Efter høst blev rajgræsfrømarkerne anvendt til foder til kvægbesætningen. Siden da har de fleste frøafgrøder været afprøvet på Rosenfeldt. Frøene fra nogle arter forsvinder meget hurtigt i jorden, mens andre overlever i mange år, men man tilstræber at undgå opformering i form af falsk sædskifte, hvor græsset får lov til at opformeres i eksempelvis vintersæd.

I dag dyrkes der hundegræs, rødsvingel og hvidkløver samt på et areal med mose og søbund, westerwoldisk rajgræs.

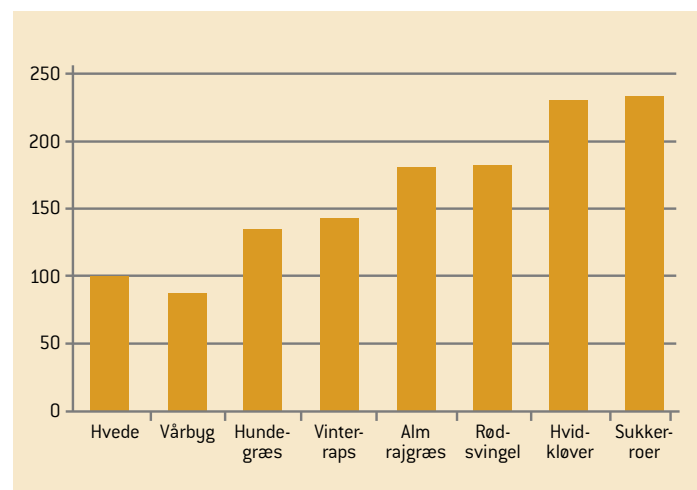
Etablering er alfa og omega

Noget af det første Rasmus fokuserede på, da han startede på Rosenfeldt, var etableringen af frøafgrøderne.

"En god start er alfa og omega for senere succes, og dertil hører en ensartet og veletableret afgrøde," fastslår han.

Figur 1: Afgrødefordeling på Rosenfeldt Gods inkl. forpagtninger 2015

Figur 2: Dækningsbidrag II 2006-13 på Rosenfeldt i udvalgte afgrøder.

Forholdstal. Hvede = 100. Alm. rajgræs har kun været i markplanen fra 2011-13

Alle udlæg etableres i vårbyg på dobbelt rækkeafstand, og udlægget placeres imellem kornrækkerne, sået med en 6m Horsch Pronto med påbygget frøsåkasse. Slangerne fra frøsåkassen er ført ned til den bageste række såskær med et Y-rør, så der kan ledes korn eller frø til såtragten. Frøsåkassen er monteret permanent på maskinen. Skiveskærenes dybde reguleres individuelt, så man altid er i stand til at lægge frø i den ønskede dybde uafhængigt af kornets sådybde. Siden denne såmetode er taget i brug, er udsædsmængden reduceret med op til 50 procent, og det er yderst sjældent, at udlægget mislykkes. Udsædsmængden i vårbyggen er den samme som i marker uden udlæg.

Høstgrej til tærskning på rod og skår

Rosenfeldt er en tidlig lokalitet, og der skårlægges og høstes normalt nogle dage før i andre egne af Sjælland.

"Både rajgræs og hundegræs skårlægges, men hvidkløveren tærsker vi helst direkte. Et areal på 73 ha med skårløfter er ikke det bare sjov. Vi undgår normalt de drilske sommerbyger her på Rosenfeldt. I vækstsæsonen kunne vi godt bruge dem, men i høst er det jo alle tiders," siger Rasmus. Mejetærskerne er to Claas Lexion 780 med pick-up skærebord. Specialskærebordene er helt nødvendige til det store areal med hundegræs.

fortsættes næste side ►

– fortsat fra side 5

Hvidkløver dyrkes i renbestand

Hvidkløver udvikler sig normalt kraftigt, og om efteråret afgræsses marken ofte med får. De er vældig gode til at holde ukrudtsplanterne effektivt nede. Afgræsningen efterfølges af Reglone i december. Om foråret afpudses hvidkløveren om nødvendigt. Behovet for afpudsning er et emne Rasmus altid drøfter med frøavlskonsulenten. Afpudsningen er en balance mellem at få reduceret bladmassen uden at hæmme væksten så meget, at der bliver for lidt afgrødemasse at samle op til høst. Den 18. maj kunne man finde knopper fra blomsterhoveder i bunden af afgrøden på langt de fleste udløbere. Høj lysintensitet på de overjordiske udløbere får hvidkløverplanterne til at danne blomsterhoveder fremfor blade, og selv om foråret i år har været koldt, har lysintensiteten været høj. Afgørelsen i år faldt sådan ud, at der blev taget slæt på den kraftigste del af marken den 20. maj, resten blev ikke afpudset.

Westerwoldisk rajgræs høstes fire måneder efter såning

Westerwoldisk rajgræs er den eneste græsart, vi kan så om foråret og høste frø på den førstkomende sommer. Denne form for rajgræs skal ikke rundt i sædskiftet, men arten har tidligere været dyrket på mosejorder med godt resultat. I år blev moserne som det første på Rosenfeldt tilsået den 18. marts. Gødningen sørger jorden stort set selv for ved frigivelse af organisk kvælstof, og der bliver kun tilført 50 kg N pr ha.

"Ukrudtsbekæmpelsen er udført med 0,12 l DFF pr. ha to dage efter såning med fantastisk god effekt. Det er nødvendigt med en senere opfølgning mod tokimbladet ukrudt på disse jorde pga. stort ukrudtstryk," tilføjer Rasmus. Afgrøden svampesprøjtes og vækstreguleres med 1 l Cycocel pr. ha den 20. maj og 0,5 l Moddus pr. ha 10 dage senere. Da denne type rajgræs er meget spildsom, skårlægges der altid til høst.

Hundegræs vækstreguleret to gange

Hundegræsmarkerne placeres tæt i sædskiftet, så derfor høstes der normalt kun frø i to år.

"Selvom hundegræs udlægges i vårbyg på dobbelt rækkeafstand, har jeg endnu ikke oplevet, at udlægget er groet op og generet høsten af vårbyg," siger Rasmus. Alm. rapgræs er den ukrudsart, der driller mest, men forårsudlæg og en veletableret afgrøde er den bedste bekæmpelse. I år er der i nogle ukrudtsbefængte områder og forpløjninger anvendt 10 g pr ha Lexus i efteråret, og foreløbigt ser det godt ud. Hundegræs er gødsket med 60 kg N efterår og 95 kg N pr. ha forår. Afgrøden vækstreguleres med 1,2 l CCC og 0,5 l Moddus Start pr. ha første gang og senere med 0,5 l Moddus M pr. ha. Samtidig bekæmpes svampeangreb, og behandlingerne er udført i henholdsvis slutningen af april og midten af maj. I år, hvor foråret har været køligt og regnfuldt, har betingelserne for bladpletsvamp været ideelle.

Rødsvingel

I år dyrkes der 1. års rødsvingel Maxima på Øbjerggård på den lidt bedre jord. På arealerne med den letteste jord er der for meget væselhale til, at rødsvingel kan blive aktuel foreløbig. Rødsvingel er en af de afgrøder, der egner sig godt til Rosenfeldts klima. Rødsvingel udlægges i foråret for at minimere problemerne med væselhale. Der er tilført 75 kg N efterår og 65 kg N pr. ha forår. Kvælstoffet er udbragt sidst i februar og først i maj måned. Der er vækstreguleret tre gange, midt i april med 0,5 l Moddus Start, først i maj med 0,5 l Moddus M og midt i maj med 0,3 liter Moddus M samt 0,3 l Moddus Start pr. ha.

Inspektør Rasmus Juul Christoffersen og artiklens medforfatter i en af hundegræsmarkerne, der trives med den kystnære placering

Maskinoversigt 2015 på Rosentfeldt Gods

Væsentligste maskiner i markbruget:	
Traktorer	Challenger MT 865, 580 hk – 2012 Fendt 939, 390 hk – 2013 Fendt 939, 390 hk – 2015 Fendt 828, 280 hk – 2015
Læssesmaskine	New Holland W130 gummiged – 2011
Mejetærskere	2 stk Lexion 780 TT 40 F vario – 2014
Sprøjte	Dammann DT 3200 DAS 36 meter 10.000 l – 2014
Plov	12 furet Kverneland PW - 100 HD med packomat 600 mm – 2010
Harver	8 m Köckerling vector m Boxer så/gødningssystem – 2012 10 m Väderstad såbedsharve med ammoniak – 2007 12 m Horsch Joker – 2015
Såmaskiner	6 m Horsch Pronto m, fast gødning samt frøudstyr – 2012 18 rk Kleine roesåmaskine – 1992
Gødningsspredere	Bredal K 105 12 tons – 1996
Tromle	15,5 m Amazone knasttromle – 1996
Vogne	Brimont 16 tons – 1996 Hawe ULM 43 m ³ sneglevogn – 2015 Tankvogn 30 m ³ med dolly – 2015 Tipsættevogn 36 m ³ med dolly – 2015
Andet	8 m Spearhead Multi afpudser – 2013

Dammann marksprøjten på 36 m kører over 10.000 ha pr. sæson

Ole Grønbaek,
Produktchef, Odense

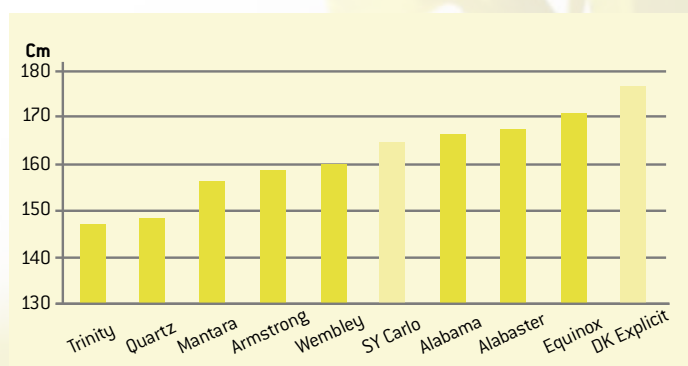
Raps til dine marker

DLF samarbejder med nogle af Europas bedste forældre af raps. De leverer sorter, der over flere år ligger i toppen af forsøgene i Danmark. Dermed opfyldes et af vores vigtigste krav: Stabilt udbytte i flere år og gode dyrkningsegenskaber tilpasset det danske klima

Erfaringer på egen bedrift bør vægte meget højt i valg af rapssort til kommende sæson. Når der skal afprøves nye sorter på bedriften, så vælg sorter fra den øverste del af udbytteskalaen, sorter der har deltaget i flere år, og sorter der har de ønskede dyrkningsegenskaber.

Sunde sorter med hurtig og kompakt vækst

Hos DLF satser vi på at finde rapssorter, der kræver mindst mulig indsats i form af svampebeskyttelse og vækstregulering. Dermed opnås det bedste dækningsbidrag i rapsen. Det gælder også for et par af årets nyheder: Mantara og Wembley, der etableres meget hurtigt, men fastholder en lav, kompakt vækst om efteråret, som betyder mindre behov for vækstregulering om efteråret. Mantara og Wembley har desuden kort stængel og lille afgrødehøjde ved høst – se figur 1. Det betyder som regel mindre lejesæd og lettere høst.

Figur 1. Afgrødehøjde ved høst, cm. Landsforsøg 2014

Tre nye sorter i 2015:

Wembley: Robust hybrid med fleksibel såtid

Wembley er bredt tilpasset og kan klare mange forskellige klimaforhold med godt resultat – også de danske. Wembley har kort stængel, er meget standfast og tåler sen såning. Blomstringen starter tidligt, mens modningen er middeltidlig, og resistensen mod rodhalsrød (phoma) er særdeles god.

Mantara: Kort, kompakt hybrid uden lejesæd

Mantara kan sås tidligt fordi den har en meget tæt og kompakt vækst i efteråret og dermed meget lav tendens til strækning for vinter. Samtidig dækker planterne godt for ukrudtet. Der forekommer ikke lejesæd i Mantara, og den er i kraft af sin korte stængel let at høste.

Alabama: Højt udbytte og skulpeopspringsresistens

Alabama har hurtig etablering og kompakt vækstform. Det giver en suveræn konkurrenceevne overfor ukrudt og bedre modstandsdugthighed overfor jordlopper fordi Alabama "vokser fra" angrebet. Sorten er resistent overfor rodhalsrød (phoma), har resistens overfor skulpeopspring og modner tidligt.

De velkendte sorter:

Armstrong: Stabil hybrid i flere års forsøg

Armstrong er en meget vinterfast sort med tidlig blomstring og en meget ensartet modning. Den passer godt til det danske klima, hvor den har vist stabilt, højt udbytte i fire års forsøg. Armstrong kan sås tidligt eller til normal såtid.

Trinity og Quartz: Standfaste linjesorter med kort stængel

Trinity og Quartz har ydet højt udbytte i flere års forsøg – i mange tilfælde fuldt på højde med de bedste hybrider. Som linjesorter skal Trinity og Quartz etableres ved normal såtid, det giver mulighed for højt udbytte af frø med meget høj kvalitet. Indholdet af glucosinolater i frøet er meget lavt.

Andromeda: Resistent mod kålbrok og mod skulpeopspring

Andromeda er en hybrid, resistent mod kålbrok. Andromeda bør anvendes hvis der er øget risiko for kålbrok eller hvis marken allerede er inficeret. Udbyttet i Andromeda er på niveau med andre hybridssorter, olieindholdet er højt, modningen tidlig og Andromeda har resistens mod skulpeopspring ved høst.

Tabel 1: Resultater fra rapsforsøgene 2012-14

	2012	2013	2014	Gennemsnit
Mantara	107	102	105	105
Equinox	105	102	100	102
Armstrong	103	103	97	101
Alabaster	102	97	97	99
Trinity, linjesort	100	105	99	102
Quartz, linjesort		109	105	
Wembley			105	
Alabama			105	
DK Explicit	111	106	105	107
DK Exklusiv	107	101	108	105
SY Carlo	107	104	101	104

Udbytte af kg frø (standardkvalitet) Forholdstal, 100 = Sortsblanding
Sortsafrøvning og Landsforsøg. Kilde: Sortinfo.

Bejdsning mod jordlopper

Fakta

Der er i år givet dispensation til anvendelse af de to bejds- midler Cruiser RAPS og Modesto FS 480 mod tidlige angreb af jordlopper – men frøet må kun bejdses, sælges og udsås i perioden 1. maj til 31. august. Det betyder at bestilling af rapssorter bejdsede mod jordlopper skal ske tidligt. I august må det forventes at hybrider kun kan bestilles bejdsset med Thiram mod svampesygdomme.

DLF tilbyder Mantara, bejdsset med Cruiser RAPS samt Wembley, Trinity og Quartz, bejdsset med Modesto FS 480.

Husk tidlig bestilling.

Asger Søgaard Jørgensen
Konsulent, Danmarks Biavlerforening, Sorø

Effektive bier i hvidkløver

Hvidkløver er en af de allervigtigste biplanter i Danmark. Den er med til at sikre nektar og pollen til både honningbier og vilde bier. For kløverfrøavlerne er kvaliteten af biernes bestøvning afgørende for et godt resultat i frømarken. Frøavleren og biavleren kan begge bidrage til at effektivisere bestøvningsarbejdet

De store kornmarker uden ukrudt giver ikke føde til bierne. Men med enkle midler kan frøavlerne alligevel hjælpe bierne med fødemuligheder. Her ses en pollen- og nektarblanding med blandt andet honningurt og boghvede

Hvert år bliver der lejet ca. 10.000 bifamilier til bestøvning af hvidkløverfrømarker. Prisen aftales individuelt mellem biavleren og frøavleren, men ligger i praksis fra 500 kr. pr. stade, hvis biavleren skal levere bierne i marken når kløveren begynder at blomstre og fjerne dem igen før høst. Prisen er absolut rimelig. Der er meget arbejde forbundet med at flytte bier, og biavlerens chance for en indtægt i form af et honningudbytte er mindst lige så usikker som frøavlerens chance for at høste et stort udbytte af kløverfrø. Eksempelvis oplevede flere biavlere i 2014 at skulle fodre bifamilierne i en periode, hvor der var lav nektarproduktion i kløvermarken. Dermed var honningudbyttet negativt. Så der er store udsving i honningudbytterne fra år til år fra de udlejede bistader.

Arbejderbierne skal motiveres

Med en omkostning på omkring 1.500 kr. pr. ha for leje af tre bifamilier pr. ha er det klart, at frøavleren vil have en garanti for, at bifamilierne i det mindste er i stand til at udføre et effektivt bestøvningsarbejde. Der skal være mange arbejderbier i staderne, og de skal være klar til at rykke ud i marken, når vejret er til det. Men det er ikke nok, at der er mange bier. De skal også være motiverede til at arbejde. Motivationen ligger i, at der skal være plads til nektar i bistadet, og der skal være brug for pollen. Begge dele kan biavleren gøre meget for at sikre. Vejret spiller naturligvis også en rolle. Men det kan hverken frøavleren eller biavleren gøre noget ved.

Dronningen lægger 2.000 æg pr. døgn

Det vigtigste er, at bifamilien har brug for pollen. Pollen dækker biernes behov for alle væsentlige næringsstoffer til opfostring af nye bier. Derfor skal der være en aktiv dronning i stedet, som på en

god dag lægger ca. 2.000 æg i døgnet. Æggene udvikles til larver, og når der er mange bilarver i stedet, stimuleres bierne til at samle pollen.

35 kg pollen pr. stade

En bifamilie skal i løbet af året samle op mod 35 kg pollen for at have nok til eget forbrug. Hovedparten skal samles netop i den periode, hvor hvidkløveren blomstrer, da det er her, bifamilierne normalt har den kraftigste tilvækst i individantal. Bier, der samler pollen, er meget effektive bestøvere. Skulle bierne samle et overskud af pollen, kan biavleren eventuelt fjerne nogle af de forrådstavler, som indeholder pollen.

Investér i gode bigårde

Fakta

Samarbejdet mellem frø- og biavler kan også bestå i at indrette gode bigårde, hvor der er lys og læ. Der skal være vand inden for 300 meter og biavleren skal kunne køre ind i bigården og bag ved bistaderne. Ved plantningen af vildtagre bør man vælge planter, der har værdi for bierne. Har bierne trækmuligheder med blomster gennem hele sæsonen, kan det for mange biavlere betale sig at have bierne stående i permanente bigårde. Det kan ofte skabe grundlaget for en prisforhandling for leje af bierne. En del af de omkostninger, der for landmanden er forbundet med at forbedre forholdene for bierne og biavleren kan derfor sagtens udlignes ved besparelser på lejeudgiften til bifamilier.

Plads til forråd i bistadet

Bierne samler også nektar, en sukkerholdig saft, som planterne udskiller for at lokke bierne til. Bierne bruger sukkeret i nektaren til at dække energibehovet og overskud bliver omdannet til honning, der er biernes vinterforråd. Normalt stjæler biavleren honning og giver bierne noget sukker til vinteren i stedet. Bier, som samler nektar i hvidkløver, er også effektive bestøvere, fordi bierne skal passere såvel støvdragere som støvfang for at komme ind til nektaren i bunden af blomsten. Biavleren kan sikre, at bierne har plads til at samle meget forråd, så der skal være tomme honningtavler i bistadet.

”I 2014 oplevede flere biavlere at skulle fodre bifamilierne i en periode, hvor der var lav nektarproduktion i kløvermarken”

Bilarverne lever af pollen og nektar

Antallet af bilarver spiller en rolle for bifamiliens aktivitetsniveau, fordi der ud over protein også skal bruges meget energi til at holde varmen i bistadet og opfostre bilarverne.

Bilarver skal have store mængder foder. Bierne laver et kraftfoder af pollen og nektar, som er så effektivt, at en bilarve kan øge sin vægt ca. 500 gange i løbet af de seks dage, der går fra ægget klækkes, til larven er klar til at forpuppe sig.

Tjek staderne sammen med biavleren

Frøavleren kan normalt kun få et indtryk af biernes kvalitet ved at se på den aktivitet, der er omkring bistaderne i godt flyvevejr. Der skal være en kraftig trafik ud og ind af stadet. Vil han have lejlighed til at vurdere, hvad der foregår i stadet, skal han gøre det sammen med biavleren. Vi biavlere vil normalt gerne vise vores bier frem, men vi vil ikke have uvedkommende til at rode i staderne.

Sørg for at have en kontrakt på samarbejdet

Der er udarbejdet en standardkontrakt for udlejning/leje af bier til bestøvning. Der er fastsat minimumskrav til bifamiliernes størrelse, og frøavleren har ifølge kontrakten ret til at få en uvildig vurdering af bifamilierne. Der er flere andre regler i kontrakten, som i høj grad kan opfattes som en huskeliste over, hvad biavler og frøavler skal huske. Kontrakten kan findes på Danmarks Biavlerforenings hjemmeside <http://www.biavl.dk/biavl/bestovning>. Her kan man også finde en liste over nogle af de biavlere, som har bier, de vil udleje til bestøvning. Det er ikke alle bestøvningsbiavlere, som er på listen. Mange aftaler om bestøvning indgås mellem faste parter, så disse biavlere føler ikke noget behov for at være på listen.

Frøavleren kan hjælpe med til flere bier og bedre bestøvning

Mange hvidkløveravlere dyrker hvidkløver til frø hvert år, og det vil ofte være en fordel at sikre både honningbier og de vilde bier gode forhold. Det giver en mere sikker og effektiv bestøvning. Der skal gode træksplanter til at dække biernes behov for nektar og pollen fra det tidlige forår til sent om efteråret, så de kan udvikle store stærke samfund. Hvidkløver til frø blomstrer intensivt en måneds tid, men der skal også være blomstrende planter i den øvrige del af sæsonen.

Hvidkløver i kløvergræsmarker til afgræsning er den vigtigste træksplante for bierne i Danmark. Den blomstrer fra midt i juni og helt hen i efteråret

Det kan være vinterraps om foråret, men også vildtstriber med bivenlige planter, der blomstrer hele sæsonen i bræmmer langs hegn. Efterafgrøder som olieræddike og gul sennep, kan være med til at give bierne et tiltrængt fødetilskud sidst på året. I tabel 1 er der forslag til planter, som frøavleren kan så i hegn og skel for at øge fødegrundlaget for bierne på ejendommen. Der er her kun valgt naturligt hjemmehørende plantearter.

Bivenlige frøblandinger giver bierne en håndsækning

DLF-TRIFOLIUM har i samarbejde med Danmarks Biavlerforening lavet bivenlige frøblandinger, der giver pollen og nektar gennem hele sæsonen. De vilde bier trækker på mange forskellige planter, så de henter også nektar og pollen på de samme planter som honningbierne. Men de flyver normalt ikke så langt. Derfor skal maden være tættere på boet. Så her er blomsterstriberne langs hegnene en stor hjælp. Og så er det jo også en fornøjelse at kigge på, ikke mindst når bierne summer på højtryk i blomsterne i deres jagt på føde.

Tabel 1: Oversigt over bivenlige planter til hegn og vildtagre

Træer og buske	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Nektar	Pollen
Pil							***	000
Kernefrugt							***	000
Stenfrugter							***	000
Lønarter							***	00
Hestekastanie							***	000
Lind							***	0
Hindbær							***	00
Brombær							***	00
Vedbend							**	00
Urteagtige								
Raps							***	000
Hestebønner							*	00
Hvidkløver							***	000
Rødkløver							***	000
Stenkløver							***	00
Honningurt							***	000
Kornblomst							***	00
Sennep							***	00
Olieræddike							***	00

Danmarks Biavlerforenings projekt "Biernes fødegrundlag" giver mulighed for at vurdere hvilke planter, man med fordel kan plante og så i læhegn, i fodposer til læhegn, i vildtstriber og vildtremiser. I pollenundersøgelser er der fundet pollen af langt flere plantearter. Her er kun valgt de mest betydningsfulde og dem, som du selv kan plante eller så. *** = en god nektarkilde – 000 = en god pollenkilde

Lars Johansen
DLF-TRIFOLIUM A/S
Direktor for Strategi og Forretningsudvikling

Vikingerne er tilbage på den grønne ø

DLF Seeds i Irland er et joint venture mellem Arvum Group og DLF-TRIFOLIUM koncernen. Parterne er gået sammen for at distribuere højværdi kløver- og græsfrø til især de irske mælkeproducenter. EU har givet mælkeproduktionen fri, og irsk mælkeindustri vil efter alt at dømme være en af vinderne i et mere konkurrencepræget mælkemarked i EU. Dertil skal de bruge noget ordentligt græs

Irland, den grønne ø lidt vest for England og Wales, er med sit milde, kystnære klima og rigelige nedbør ideel for græs- og mælkeproduktion. Internationalt set er Irland konkurrencedygtig inden for mælk. Efter EU's mælkekvoter er ophævet, og produktionen givet fri, forudser analyser, at den irske mælkeproduktion kan stige med helt op til 50 pct. frem mod år 2020.

Irland kaldes ikke "den grønne ø" for ingenting. Det skyldes øens store græsarealer, og naturligvis går køerne på græs på Irland. Øget mælkeproduktion fordrer i stor udstrækning højere effektivitet, da landbrugsjord er en knap faktor. Det vil samtidig betyde, at der bliver flere dyr pr. arealenhed. Her kommer kvalitetsgræs ind i billedet, fordi græsset er grundstammen i foderrationerne.

Irland er således et marked af stor interesse for DLF-TRIFOLIUM koncernen. Derfor har vi gennem længere tid analyseret mulighederne for at trænge dybere ind i det irske marked og opbygge vores egen branding- og distributionsplatform. Målet er at markedsføre vores højværdi frøblandinger mere effektivt og målrettet. Med etablering af DLF Seeds er det nu lykkedes.

Stærk partner

Arvum Group viste sig at være den rette partner for os. Igennem dattervirksomheden SeedTech markedsførte og distribuerede Arvum Group foder- og plænegræs samt foderroer, majs og andre foderafgrøder i Irland. SeedTech er et stærkt brand i Irland, men havde ikke løbende adgang til nye, forbedrede fodergræssorter. DLF-TRIFOLIUM har et godt produktprogram, men manglede markedsadgang og distributionskraft. I marts måned 2015 kunne parterne underskrive en joint ventureaftale, og DLF Seeds startede sin virksomhed fra basen i Ballymountain, lidt uden for den sydlige havneby Waterford. DLF-TRIFOLIUM ejer 55 pct. af aktierne i DLF Seeds, mens Arvum Group ejer 45 pct.

DLF Seeds blev etableret ved, at parterne skød deres respektive irske forretningsaktiviteter inden for græs ind i joint ventureselskabet. SeedTech havde en teknisk velfunderet foder- og plænegræs distributionsforretning opbygget på egne brands samt repræsentationen i Irland af Sinclair McGill, et brand ejet af Limagrain. Vi bidrager med en sortsortefølge og en engrosforretning, hvor vi betjener DLF Seeds' konkurrenter med komponenter til deres frøblandinger.

”Målet var at markedsføre vores højværdi frøblandinger mere effektivt og målrettet. Det er nu lykkedes med etablering af DLF Seeds”

Enkel konstruktion i DLF Seeds

DLF Seeds ejer ingen faste aktiver, men får klaret administration, marketing og logistik i lønarbejde hos Arvum Group, mens produktionen i særdeleshed foregår hos DLF-TRIFOLIUM UK, hvor det nye anlæg i Broxburn ved Edinburgh producerer de forskellige blandinger. Formelt set er DLF Seeds en dattervirksomhed under DLF-TRIFOLIUM UK.

Hvidkløver eller Shamrock, som den kaldes på irsk, er et symbol på Irland. De tre blade blev af skyts-helgenen Sct. Patrick brugt til at symbolisere den hellige treenighed

Græsmarker med kvæg og får hører til det typiske landskabsbillede i Irland

Roy Power, ejer og adm. direktør i Arvum Group og Truels Damsgaard, adm. direktør i DLF ved lanceringen af DLF Seeds. Krystalvasen med DLF logo er en gave fra Waterford, der er kendt for sin fine krystalproduktion

DLF Seeds fra venstre Kevin Cunningham, sælger Sydirland, Paul Flanagan, direktør, Damian McAllister, sælger Nordirland og Jeremy Hindle, engrossælger

Teamet i DLF Seeds består af Paul Flanagan, der er direktør. Hertil kommer to sælgere på de irske landeveje samt en engrossælger, der fra DLF-TRIFOLIUM UK betjener en lille håndfuld irske engroskunder. Denne del er en videreførelse af vores hidtidige engrosforretning i Irland, nu ikke længere i regi af DLF-TRIFOLIUM UK men af DLF Seeds. Det er dog ikke et fuldtidsjob, hvorfor vedkommende fortsat betjener en portefølje af kunder i Storbritannien.

Lokale forsøg, lokale forsøgsdata

I Irland findes fortsat en statsforædling, Teagasc, der har meget stor gennemslagskraft i markedet. Teagasc fungerer på en måde ligeledes som en forsøgs- og rådgivningstjeneste for de irske mælkeproducenter. Vi havde frem til 2012 en eksklusiv aftale med Teagasc, hvor vi mod et vist "sponsorat" fik eksklusive produktions- og markedsføringsrettigheder til sorter fra Teagasc' planteforædling. Med udløbet af den aftale har det været nødvendigt også at lokalisere nogle forsøgssteder i Irland, da mælkebønderne i meget høj grad støtter sig alene til irske forsøgsdata. Det er vanskeligt at markedsføre vores blandinger effektivt på det irske marked baseret på eksempelvis engelske, hollandske eller danske forsøgsresultater.

Arvum Group driver i forvejen en betydelig afprøvningsaktivitet i korn. Med joint ventureaftalen har vi slået to fluer med ét smæk, og vi etablerer nu forsøgsarealer til screening af vores sorter i Irland med Arvum Group som forsøgsvært.

DLF Seeds springer engrosleddet over

Etableringen af DLF Seeds i Irland falder ligeledes i tråd med vores generelle strategi om at arbejde tættere på slutbrugerne og øge salget af færdige frøblandinger frem for salg af enkeltsorter. Det har flere fordele. Dels har vi mulighed for at høste mere af værditil-

væksten i produktionskæden fra producent til slutbruger. Dels får vi mere styring med afsætningen ved at "springe" engrosleddet over og gå direkte til detailledet. Hermed får vi også helt andre og bedre muligheder for at markedsføre kvalitetsgræs og sælge budskabet om, hvor vigtigt godt græs er for mælkeydelsen. Det er naturligvis en udvikling, som vores nuværende engroskunder ikke er særligt begejstrede for, al den stund at DLF-TRIFOLIUM ikke længere blot er producent og leverandør af frø, men nu også direkte konkurrent i forbindelse med indsalget til grovareselskaberne og de øvrige aktører, som handler med landbruget.

DLF er fortsat leverandør til de irske grossister

Det er en konflikt, som vi er meget opmærksomme på, og det er målsætningen, at vi kan bevare engrossalget samtidig med opbygningen af DLF Seeds.

Det fordrer, at vi fortsat har topsorter at kunne tilbyde engroskunderne til en konkurrencedygtig pris, fordi engroskunderne typisk er loyale over for én ting; nemlig deres egen pengepung. Endelig hører det med til billedet, at Teagasc valgte at lave en aftale med en af de store engrosaktører, som samtidig er en af vores største kunder i Irland. I det lys kunne vi frygte, at i takt med, at Teagasc' sorter tilgik kunden, ville vores salg falde. Det skal dog bemærkes, at vi i op til fem år stadig vil have glæde af den nu opsagte Teagasc-aftale, før pipelinen løber tør for nye sorter, der tilgår os.

Vikingerne er tilbage

Sent i det 8. århundrede ankom de danske vikinger til Irland.

For ca. 1.000 år siden var Dublin en af de største danske byer.

I 1014 i salget ved Clontarf, lidt uden for Dublin, besejrede Kong Brian Buro danskerne, og vikingehoverherredømmet var slut; i hvert fald for en tid.

I 2015 er vi tilbage, denne gang måske i en mere nobel forstand.

Anders Mondrup
Avlsdirektør, Roskilde

Stærk økonomi i frøafgrøderne

Græs- og kløverfrø gav for tredje år i træk et bruttoudbytte på over 14.000 kr. pr. ha. Dette er grundet en rigtig god høst kombineret med et pænt prisniveau. Frøavlerne har også haft en rigtig flot økonomi i frømarkerne i forhold til konkurrerende afgrøder

Dækningsbidragene vist på denne side er beregnet ud fra følgende data:

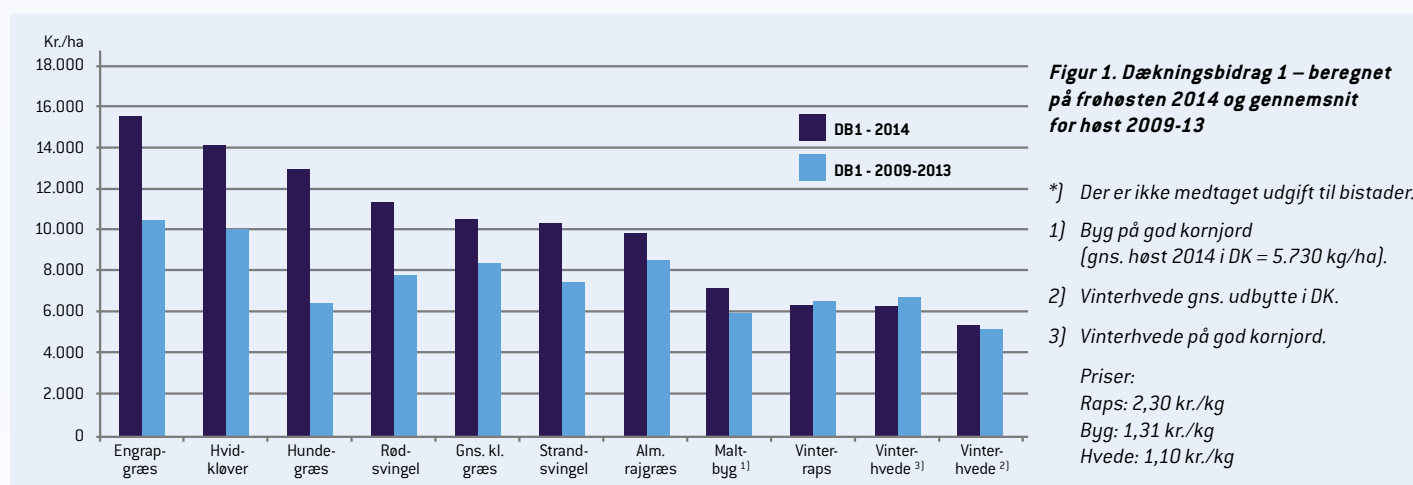
Udbytte normal kvalitet: Den oprensede renvare i kg pr. ha omregnet til normal kvalitet jævnfør de kontraktlige betingelser

Bruttoudbytte: Den samlede bruttoafregning. Bemærk at der i tallene er medtaget den udbetalte lagerleje, hvor det samlede udbetalte beløb pr. art er fordelt på alle dyrkede hektar

Stykomkostninger: De beregnede omkostninger til udsæd, kemikalier, tørring, rensning, analyser, certificering, rentekrav mm.

DB 1: Afgrødens økonomiske afkast for maskinomkostninger mm. Sidstnævnte medtages ikke, da de vurderes at variere meget mellem de enkelte ejendomme

Udbytter og priser på korn og raps er hentet fra Oversigt over Landsforsøgene 2014, og afgrødekalkuler fra DLS.

Tabel 1. Udbytter 2014 og DB1 for frøarter, raps og korn 2009-14

Art	Høst 2014					DB1					DB1 gns 2009-2013	
	Udbytte normal-kvalitet	Bruttoudbytte kr./ha	Stykom-kostninger kr./ha	DB1 kr./ha	Relativt m. vinterhvede 100	2013 kr./ha	2012 kr./ha	2011 kr./ha	2010 kr./ha	2009 kr./ha	kr./ha	Relativt m. vinterhvede 100
Rødkløver	282	7.984	2.115	5.869	111	11.029	5.336	1.640	2.641	3.381	4.805	94
Hvidkløver *)	596	15.860	1.790	14.070	266	15.842	11.998	7.132	8.691	6.293	9.991	196
Timothe	559	9.268	2.579	6.689	127	8.408	5.845	3.537	1.187	2.659	4.327	85
Alm. rajgræs	1.699	13.465	3.671	9.794	185	10.119	11.144	11.180	6.270	3.443	8.431	166
Ital. rajgræs	1.477	11.145	3.205	7.940	150	8.762	8.881	9.193	5.598	3.583	7.203	141
Hybridrajgræs	1.504	14.062	3.254	10.808	205	12.783	10.363	12.037	5.900	3.073	8.831	173
Rajsvingel	1.535	14.583	3.302	11.281	214	13.837						
Strandsvingel	1.420	14.150	3.877	10.273	194	11.683	10.350	7.480	4.615	2.854	7.396	145
Hundegræs	1.309	16.399	3.467	12.932	245	11.123	8.528	5.030	3.767	3.501	6.390	125
Engsvingel	840	18.665	3.115	15.550	294	6.401	5.031	5.375	3.322	3.188	4.663	92
Rødsvingel	1.517	14.874	3.579	11.295	214	9.885	10.342	7.756	5.891	4.829	7.740	152
Alm. rapgræs	847	16.823	3.352	13.471	255	12.707	8.911	9.115	6.511	7.360	8.921	175
Engrapgræs	1.188	19.005	3.457	15.548	294	13.647	13.611	10.164	7.905	6.751	10.415	205
Bakkesvingel	1.035	9.986	3.197	6.789	129	6.822	9.435	6.437	4.905	4.412	6.402	126
Gns. kl. og græs	1.514	14.441	3.533	10.506	199	10.662	10.912	9.514	6.246	4.202	8.307	163
Vinterraps	4.310	9.913	3.591	6.322	120	6.937	9.056	6.864	6.398	3.253	6.502	128
Maltbyg 1)	7.100	9.301	2.233	7.068	134	6.202	7.793	8.073	5.523	1.987	5.916	116
Vinterhvede 2)	7.890	8.679	3.396	5.283	100	5.714	7.567	5.424	4.734	2.021	5.092	100
Vinterhvede 3)	8.700	9.570	3.396	6.174	117	6.754	9.783	7.084	6.394	2.992	6.601	130

Alm. rajgræs gav rekordudbytte i 2014

Høsten 2014 er nu færdigrenset, og vi har et samlet overblik over mængder og kvaliteter. Vi høstede de relativt højeste udbytter i kløver, rajgræsser og engrapgræs, mens udbytterne i rød- og strandsvingel var mere normale

I 2014 kom afgrøderne godt over en fugtig men mild vinter. Marts var varm og tør med få frostdøgn, og væksten startede tidligt. Temperaturer lå over middel resten af foråret, nedbøren var lidt over middel i maj og solskinstimerne lå på et normalt niveau. Fra juni kom sommeren med høje temperaturer og væsentligt flere solskinstimer end normalt. Høstforholdene var fine i juli og august, og de fleste afgrøder blev høstet under gode og tørre forhold.

Over 1.700 kg pr. ha i alm. rajgræs

Der er ingen tvivl om, at de gode vækstforhold og de mange solskinstimer skabte fundamentet for, at frøafgrøderne samlet set gav et rigtigt flot rekordudbytte på 1.521 kg renvare pr. ha svarende til indeks 112 i forhold til et femårs snit. Alm. rajgræs, der er vores største art, blev topscorer med et udbytte på over 1.700 kg pr. ha. Det er ny rekord, og rekorden bliver ikke mindre imponerende set i lyset af, at de højtydende tetraploide sorter havde en relativt lille andel af den samlede produktion i høst 2014.

Normaludbytter i rødsvingel og strandsvingel

Rajsvingel, hybridrajgræs og engrapgræs gav også flotte udbytter, lige som hvidkløver gav 10 pct. over normaludbyttet. Ital. rajgræs ligger lidt under normalen. Udbyttet i denne art er påvirket af, at den blev kraftigt tørkeramt på Bornholm, hvilket trak noget ned i gennemsnitsudbyttet. Rødsvingel og strandsvingel ligger henholdsvis lidt over og lidt under normaludbytter.

Tørt frø i god kvalitet

Frøavlerne skal have ros for, at råvaren, som vores renseafdelinger modtog, var tør og i god kvalitet, hvilket bl.a. viser sig ved, at frøet fra høst 2014 generelt har høje spireevner. Rensesvindet var lidt lavere end normalt, hvilket falder fint i tråd med det høje udbyttelniveau. Vi kan glæde os over, at renheden i frøet også ligger på et pænt niveau

i forhold til de ukrudtsarter, vi normalt slås med i marken. Således er 93 pct. af rødsvingelparterne fri for grove græsser, 92 pct. af alm. rajgræs er fri for kvik, og 54 pct. af engrapgræsparterne har maksimalt 0,1 pct. indhold af enårig og alm. rapgræs.

Tabel 2. Udbytte og rensesvind i frø for høst 2014, sammenlignet med fem års gennemsnit

Art	Udbytte renvare 2014 Kg/ha	Udbytte 2014 i forhold til 2009-13, rel.	Rensesvind 2014, pct.	Rensesvind 5 års gns. 2009-13, pct.
Rødkløver	271	81	36	27
Hvidkløver	582	110	26	25
Sneglebælg	1.076	118	35	43
Alm. rajgræs	1.705	119	14	16
Hybridrajgræs	1.578	125	12	14
Ital. rajgræs	1.505	98	10	12
Rajsvingel	1.533	119	12	15
Rødsvingel	1.516	103	15	12
Bakkesvingel	1.066	105	18	16
Engsvingel	846	109	15	18
Strandsvingel	1.444	97	16	16
Timote	530	90	13	16
Hundegræs	1.256	103	14	15
Engrapgræs	1.202	116	21	22
Alm. rapgræs	789	99	42	39
Krybende hvene	406	95	48	43
Græs og kløver	1.521	112	15	16

Hvidkløver og engrapgræs var et par af topscorerne i 2014. Billedet viser en hvidkløvermark, der med et udbytte på over 1.200 kg pr. ha lå helt i top

Stig Oddershede
Kommunikationschef, Roskilde

Messi og Neymar kæmper om mesterskabet på DLF græs

Hvem opnår retten til at kalde sig Sydamerikansk fodboldmester de næste fire år? Det afgøres på ni toptrimmede fodboldstadioner i otte byer i Chile fra den 11. juni til den 4. juli. Slutrunden spilles på græs fra DLF. Men forud for dette har der været en masse salgs- og benarbejde

Copa América er verdens ældste fodboldturnering, hvor alle latinamerikanske landshold deltager. Desuden er Mexico og Jamaica i år inviteret til at deltage. Turneringen er arrangeret af Conmebol, der er en søsterorganisation til UEFA og forvaltet af FIFA. Chile er værtsnation, og selv om der er over 12.000 km fra Danmark til Santiago er det alligevel lykkedes for DLF at sikre sig græsleverancen til den prestigefyldte turnering.

Der går en lang proces forud, hvis man vil gøre sig håb om at blive leverandør af græs til de store topevents. Det fortæller Maximino Borsi, der er ansvarlig for DLFs salg i Sydamerika.

"Vi er via Anasac Ambiental, der er vores sportsgræsdistributør i Chile, lykkedes med igen at få den eksklusive leverance for den mest prestigefyldte fodboldturnering i Latinamerika. Men inden ordren kom i hus, har der været en lang proces forud."

"Vi har givet dem den nødvendige støtte og service og stillet vores rådgivning til rådighed"

Græseksperter på Estádio Nacional i Santiago, hvor finalen spilles. Fra venstre José Ignacio Humeres (Anasac), Ricardo Arias (LOC teknisk ansvarshavende), Maristela Khun (ekstern græsekspert), Claudio Orostica (Anasac) og Maximino Borsi fra DLF

Kundepleje og relationer

Tilbage i maj 2014 inviterede DLF Anasac til Oregon sammen med nogle af deres nøglekunder, heriblandt de tre største stadionentreprenører i Chile. Gruppen besøgte DLFs plænegræsforædling i

Oregon, hvor de vurderede de nye plænerajgræssorters egenskaber. Udfordringen var at finde det bedst egnede græs til de krævende klimatiske forhold i Chile. Senere vandt netop disse tre stadionentreprenører ordren med at gøre alle stadioner og træningsbaner klar til Copa América.

"Vi har holdt tæt kontakt med hver af dem, givet dem den nødvendige støtte og service og stillet vores rådgivning til rådighed. Denne opbakning har ifølge dem været til stor hjælp under forløbet," fortæller Maximino.

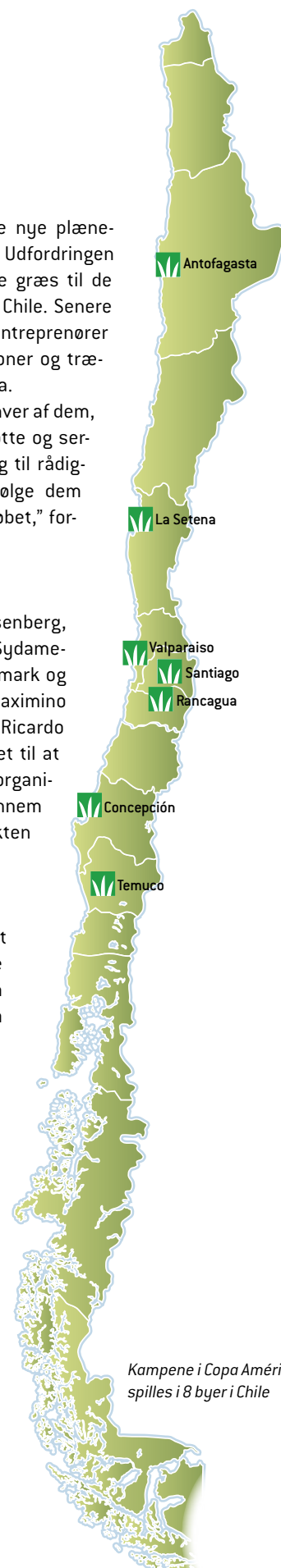
Tæt på nøglepersoner

Jan Gottlieb og Roeland Kapsenberg, som står for eksportsalget til Sydamerika fra henholdsvis DLF i Danmark og Oregon har sammen med Maximino haft møder med Anasac og Ricardo Arias, som senere blev udpeget til at være ansvarlig for den lokale organisations komité, LOC. Herigennem har de været med i hele optakten forud for turneringen.

Groundsmen seminar

I marts 2015 blev der afholdt et seminar for hovedparten af de involverede groundsmen. Som ekstern ekspert blev Maristela Khun hentet ind. Hun er en anerkendt sportsgræsekspert og blev brugt som rådgiver ved VM i Brasilien i 2014. Her blev undervist i tekniske opgaver som etablering og eftersåning samt gødskning af banerne.

Maximino havde et indlæg om de specielle egenskaber i den græsblending fra DLF, som blev valgt til banerne. Oversåningsblandingen, der går under navnet PhD på det nord- og sydamerikanske kontinent, blev også valgt på

Kampene i Copa América spilles i 8 byer i Chile

banerne til VM sidste år. Det er den mest anvendte sportsgræs-blanding til fodbold i Sydamerika.

Copa América har stor lokal mediebevågenhed, og forberedelserne, inklusiv græsbanerne, er blevet godt dækket af de store chilenske aviser. Maximino har besøgt flere af de stadions, som mesterskaberne skal spilles på, og han er med i et interview af CNN Español.

Forberedelserne er gjort, og vi kan glæde os til et fantastisk fodboldmesterskab i Sydamerika med nogle af verdens bedste fodboldspillere og med et solidt dansk aftryk på banerne. 🇳🇴

De to græseksperter Maristela Khun og Ricardo Arias har det faglige ansvar for fodboldbanerne. Og efter smilene at dømme er de trygge ved opgaven med DLF på banen

Nyt om Navne

RUNDE FØDSELSDAGE

60 år: 8. august 2015

Anders H. Mondrup, Avlsdirektør, Roskilde Avlsdirektør Anders Mondrup fylder 60 år den 8. august 2015. Han har de seneste 15 år stået i spidsen for DLF-TRIFOLIUMS avlsafdeling med ansvar for avlsorganisationen samt frøavlens hos vore avlere. Målet har været at optimere frøavlens for såvel avlerne som for selskabet. Med en uddannelse som agronom og en god ballast fra

ansættelser i DLR samt sukker- og kemibranchen har han med dygtighed og energi stået i spidsen for at udvikle frøavlens i Danmark. Anders har været en drivkraft i at videreudvikle og forbedre dyrkningspraksis gennem forsøg og samarbejde med partnere inden for landbrugsrådgivning og planteforskning – og når vi ser på udbytteudviklingen i græsfro over de seneste år, har Anders' indsats i samarbejde med de øvrige involverede i høj grad båret frugt!

Organisatorisk er der bud efter Anders' kompetencer i en række foreninger og fonde med tilknytning til frøbranchen. Det gælder eksempelvis i Brancheudvalget for Frø, hvor han er formand, samt i Frøafgiftsfonden og Planteforædlingsfonden, hvor han er hhv. næstformand og

formand. Også internationalt bidrager Anders i bl.a. ESA (European Seed Association), hvor han er DLFs repræsentant i græsfrosektionen. I takt med at DLF-koncernen er vokset internationalt, er Anders' ansvarsområde vokset tilsvarende, og arealkoordineringen mellem landene styres også herfra.

Anders er vellidt og respekteret af såvel avlere som kolleger, og hans gode humør samt positive og konstruktive tilgang til arbejdet smitter af på omgivelserne, og gør ham til en både inspirerende og dygtig leder. Anders har sin base med familien på Falster, hvor hans eget landbrug passes af en dygtig frøavler, der sørger for, at avlsdirektørens frømarker lever op til højeste standard. I fritiden trækker sommerhus ved Østersøen og en stor passion for jagt.

Vi ønsker hjerteligt tillykke med dagen.

Truels Damsgaard, adm. direktør

25 ÅRS JUBILÆUM

18. juni 2015

Lagerarbejder Rene Jensen, Benløse

Fakta

- Estádio Nacional i Santiago, der er Chiles nationalstadion, er vært for seks af turneringens kampe, heraf åbningskampen, kvartfinale-, semifinalen- og finalekampen
- Deltagende landshold: Argentina, Bolivia, Brasilien, Chile, Columbia, Ecuador, Jamaica, Mexico, Paraguay, Peru, Uruguay og Venezuela
- Mesterskaberne afvikles på 44 fodboldbaner, heraf er ni kampstadioner i otte chilenske byer. Resten er træningsbaner og basecamps for holdene
- Nogle af stadionerne er nyanlagte med græs, mens andre er blevet oversået
- Der er brugt ca. 1.000 kg frø pr. bane, og de bliver klippet dagligt

COPA AMÉRICA
Chile 2015

ID-NR. 42665

Effektiv svampebekæmpelse og vækstregulering sikrer dig et højt frøudbytte

Ceando®

...effektiv!

Mod meldug, rustsvampe og
bladplet fra vækststart.

Bell® + Comet® Pro

...når udbyttet skal op og ringe!

Overbevisende merudbytter for
suveræn svampebekæmpelse
og øget plantesundhed.

Medax® Top

...styrker strået!

Reducerer lejesæd og sikrer
frøgræsset en effektiv blomstring.

Crop Protection

Jakob Skodborg Jensen 40 16 81 63

Klaus Nielsen 40 71 84 32

Thomas Ory Nielsen 24 81 30 07

www.agro.basf.dk

BASF
We create chemistry

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten
og oplysninger om produktet før anvendelse. Vær opmærksom på de advarsels-
sætninger og advarselssymboler, der fremgår af etiketten.

Afs.: DLF-TRIFOLIUM A/S, Ny Østergade 9, Postboks 59, 4000 Roskilde